

Hogy később hazakerült, majd megint vissza, gondolom, jó darabig
Még azzal az átható, sugárzó, értelmes tekintettel nézett a világba,
Aztán a fényesség fokozatosan kifakult, homályosabb lett.

Látogatásom az ő állapotában már nyilván nem jelentett sokat
A számára, és ha úgy hal meg, hogy nem tisztázzuk
A köztünk keletkezett feszültséget, akkor sem történik semmi;
De ha jól értem, tisztáztuk, természetesen szavak nélkül,
Elvégre mégiscsak a szavak emberei vagyunk,
De mindez nem jelenti feltétlenül azt, hogy csalódása csökkent,
Csak tisztáztuk, úgy halt meg, úgy élek tovább.

Albert Zsuzsa

PRÓBAIDŐ

Gondolatok Rába Györgyről

A próbaidő véget ért, átment a limesen, de abban a tisztultabb világban nem felejt el minket. Mi sem őt. Nem csak verseiben él. Nincsenek ugyan testi gyermekei, de vannak választott tanítványai. Egy esztendeje történt, terveztük, hogy meglátogat bennünket Budakeszin, kivisszük kocsival. Nem érezte jól magát, majd talán két hét múlva, mondta, addigra megerősödik. Azóta folyt a küzdelem az életéért.

Amikor lányom megszületett, azt kérdezte telefonon, milyen hangon sír. Női hangon, válaszoltam, mert akkor küldte meg FÉRFIHANGON című kötetét. A Rádió irodalmi osztályán szerkesztőként dolgoztam, kértem tőle verseket, megjelent köteteiről írtam, interjúkat készítettem vele. Választékos, szép magyarsággal beszélt. Jó elbeszélő volt, állandó szereplője legendázó műsoraimnak. Szerettem a verseit, ahogy az újholdasokét, őt talán azért leginkább, mert ő volt a legérzékenyebb, a legzárkózottabb. Úgy éreztem, neki van a legnagyobb szüksége szeretetre. Jékely Zoltán azt mondta róla, szent. Az is volt. A tisztaság, az önfeláldozás, az erkölcsi bátorság, a hit a Gondviselésben nyomta rá bélyegét életére és költészetére. Pontosan, világosan és hihetetlenül józanul fogta fel a körülötte áramló életet, az igazsághoz tántoríthatatlanul hú maradt. Ezért volt magányos. Költészete ezért van tele annyi feszültséggel. Az embertelen világ mártírként önmagában hordta egységét, magasrendűségét, kultúráját. Hazájáért érzett aggodalmát és szeretetét. Féltőn figyelte a falu életét, kereste, hol segíthet, s módot is talált rá. A népnyelv, a régi magyar nyelv elemeit beépítette költészetébe.

Nagy tanár volt, ezt legalább annyira fontosnak tartotta, mint verseit. Tanítványai rajongtak érte. A tanárt éreztem meg benne, az igazmondót, a szigorút és jót, amikor verseimet neki mutattam meg. Irodalmi szövetségünk kicsit a családot is pótolta, férjem, gyerekeim, unokáim hozzátartozói lettek. Nevelési tanácsokat is adott. Elmesélte néhány jellemző mondattal ifjúkori csalódásait, megmutatta később elajándékozott, kicsi házát

a hegyek közt. Néha eljött hozzánk, olykor meghívott magához. Mert tudta, nekünk is szükségünk van rá. Mikor betegágyánál látogattam, gyerekeimről és unokáimról meséltem, és vittem neki a vasárnapi süteményből. Az erkölcs és a hűség volt számára a legfontosabb. A bizalmat veszített világban megbízhattunk egymásban. Telefonon úgy köszöntünk el: Isten áldja. Mióta elmenni készült, református módra: *Áldás, békeesség.*

G. István László

A BENSŐ VÉGTELEN FELÉ

Weöres Sándor versfogalmazó füzetéből

A BENSŐ VÉGTELEN

Várkonyi Nándornak

*Égen madárhiány eped,
a nincs-világot sokszorozza.
Kitárul arcod utcahossza
a népes elmén átvezet*

*átszel minden játszóteret
végül jelekből kibogozva
röpíti láb alatt a pusztát
s a végtelenség rámered*

*vagy ő nyilall határtalanba
mi kéz nélkül zsong mint a lant
s a kéznek elveszett a lantja –*

*nincs pusztát itt, nincs fönt s alant,
hajlék se zár védett világot
de az sincs többé aki fázott.*

Valamikor a hatvanas évek közepén édesapám, Géher István a Dylan Thomas-kötet ifjú szerkesztőjeként munka- és baráti kapcsolatba került Weöres Sándorral. Hosszú esték átbeszélése és átboroztatása után Weöres nagylelkű ajándékot adott neki: megajándékozta két versfogalmazó füzetével, talán a közös esték emlékére, talán csak a Weöresre jellemző felelőtlen ajándékozókedv következményeképp. A két füzetben kincsek rejlenek: Dante-, Dylan Thomas- és Góngora-fordítástörödékek mellett több nagy versfogalmazványa is olvasható a Weöres-féle elvéthetetlen kerekített gyereketűkkel, viszonylag halvány ceruzás írással.